

Asia: VN/26756/2021

Hallituksen esitys sote-uudistuksen liittyvän lainsäädännön muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

1) Potilastietojen käsittely Uudellamaalla

Vantaan kaupungilla ei ole lausuttavaa kohtaan.

2) Kuntien mahdollisuus myydä tukipalveluja hyvinvointialueelle

Hallituksen esitysluonnoksen 69 a §:n mukaan hyvinvointialue voisi ostaa kunnalta tai vapaaehtoiselta kuntayhtymältä ja kunta tai vapaaehtoinen kuntayhtymä myydä hyvinvointialueelle sosiaali- ja terveydenhuollon tukipalveluita vuoden 2023 loppuun saakka ilman kuntalain 126 §:ssä säädettyä velvollisuutta yhtiöittää nämä palvelut, jos kunta on vuoden 2022 lopussa tuottanut näitä palveluita. Yhtiöittämisvelvollisuutta koskeva poikkeusta ehdotetaan kuitenkin rajattavaksi siten, että se koskisi vain tilanteita, joissa hankinta alittaa julkisista hankinnoista annetun lain 26 §:ssä tarkoitettut EU-kynnysarvot (214 000 euroa vuonna 2021).

Tukipalveluiden yhtiöittämisvelvollisuutta koskeva siirtymäsäännös olisi erittäin tärkeä ajatellen järjestämistä vastuun turvallista siirtoa hyvinvointialueelle vuoden 2023 alussa. Erityisesti ruokahuollon järjestämisen kannalta sote-uudistuksen voimaantulon aikataulu on äärimmäisen haastava. Vuoden siirtymäaika antaisi hyvinvointialueille sekä kunnille selvästi nykyistä enemmän mahdollisuuksia näiden palveluiden tarkoituksenmukaisen ja tehokkaan järjestämisen suunnitteluun.

Nyt siirtymäsäännöksessä ehdotettu EU:n kynnysarvo hankinnoille kuitenkin vesittää käytännössä kaikki merkittävät hyödyt, joita tällä lakimuutosesityksellä olisi saavutettavissa. Tosiasiallisesti tämä kynnysarvo ei paranna markkinoiden toimintaa, sillä sote-uudistuksen aikataulu ilman siirtymäsäännöstä ei tosiasiallisesti mahdollista sitä, että hyvinvointialueet hankkisivat näitä palveluita kilpailuttamalla niitä markkinoilla.

Tiukka aikataulu ja hankintalainsäädäntö ohjaa hyvinvointialueita hakemaan kumppaneita, jotka voivat tuottaa tukipalveluita in-house asemassa, mikä lukitsee merkittävän osan hyvinvointialueille tuotettavia tukipalveluita markkinoiden ulkopuolelle.

Vantaan kaupunki ehdottaa, että EU-kynnysarvoon liittyvä rajausta poistetaan. Mahdollistavasti kirjoitettu vuoden siirtymäaika antaa hyvinvointialueille mahdollisuuden valmistella kilpailutusta ja tehdä markkinakartoitusta niin, että vuoden 2024 alusta hyvinvointialueet voivat aidosti hankkia palveluita siten kuin on näille tehokkainta, turvallisinta ja taloudellisinta. Siirtymäaika siis ei laajenna

julkisen sektorin toimintaa markkinoilla, vaan mahdollistaa aidomman kilpailutilanteen siirtymäajan päätyttyä.

Siirtymäajan pykälään tulisi kirjoittaa myös mahdollisuus ostaa näitä tukipalveluita kilpailuttamatta kunnan omistamalta in house-yhtiöltä ilman, että kunnan omistaman in-house yhtiön hyvinvointialueelle siirtymäaikana tuottamia tukipalveluja katsotaan markkinaehtoiseksi toiminnaksi.. Tosiasiallisesti tilanne ei markkinoiden näkökulmasta poikkea lainkaan, oli kunta tuottanut näitä palveluita hyvinvointialueille osakeyhtiön kautta vai suoraan omana toimintanaan. Vantaan ja Keravan hyvinvointialueella useita kriittisiä tukipalveluita on tuottanut Vantaan kaupungin 100 % omistama tytäryhtiö ja oikein muotoiltu siirtymäaika säännös auttaisi pienentämään huomattavasti järjestämisvastuun siirtoon liittyviä juridisia riskejä ja johtaisi veronmaksajien ja asiakkaiden kannalta tehokkaampaan ja tarkoituksenmukaisempaan lopputulokseen.

Ehdotetun siirtymäsäännöksen suhde voimaantulolain 18 §:n 2 momentin säännökseen tukitehtäviä hoitavan henkilöstön siirtymisestä liikkeenluovutuksena hyvinvointialueelle tulisi myös selkeyttää. Siirtymäsäännöksen soveltamisalaan kuuluvissa tukipalvelutehtävissä työskentelevää henkilöstöä ei ole tarkoituksenmukaista siirtää kunnista tai kuntayhtymistä hyvinvointialueen palvelukseen sinä aikana, kun kunta myy näitä palveluita hyvinvointialueelle.

3) Väliaikaisen toimielimen oikeus saada sosiaali- ja terveydenhuollon asiakas- ja potilastietoja

Vantaan kaupungilla ei ole lausuttavaa kohtaan.

4) Ensihoitokeskuksen tehtävät lääkärihelikopteritoimintaan liittyen

Vantaan kaupungilla ei ole lausuttavaa kohtaan.

5) Muut esitysluonnoksessa ehdotetut muutokset

Vantaan kaupungilla ei ole lausuttavaa muihin muutoksiin.

Isotalus Birgit
Vantaan kaupunki/sihteeristö